

Denumire oficială	MONUMENTUL Km 0
Categorie	Ansamblu monumental
Localizare	
	Bd. I.C. Brătianu – parcul Biserica Sf. Gheorghe Nou
	Parc
Edificare	arh. Horia Creangă și arh. Ștefan Niculescu
	refăcut de arhitecții Alexandra Chiliman Juvara, Cristian Ranja, Gabriela Dumitrescu, Mariana Nițolea, prof. Geograf Ion Iordan, ing. Costel Pavelescu, conf. univ. Ionel Lazăr și sculptorul Ioan Bolborea
Data realizării	1937-1938
Data dezafectării	1952
Data amplasării	1938/ 9 iunie 1998
Data restaurării	
Cod LMI	N/A
Cod DGAPMFP	3005
Tip de proprietate	Disp. Primar General nr. 1685/1999
Stare de conservare	lipsă axul de bronz care indică Nordul; bronz oxizi; suprafața mozaicată degradată - mozaicul cu multiple fisuri și lipsuri parțial;

Descriere tehnică

Dimensiuni: sferă: D = 3,0 m; rond de mozaic: D = 16,60 m;

Material: sferă: bronz; rond: mozaic, granit, marmură;

Inscripții: opt sectoare, simbolizând cele opt provincii istorice: MUNTENIA, DOBROGEA, BASARABIA, MOLDOVA, BUCOVINA, ARDEAL, BANAT și OLTENIA;

Pe un parapet din piatră sunt înscrise numele orașelor reședință de județ.

Ambientale

Iluminat: 4 proiectoare dispuse circular (E; V; S; N)

Istoric/ Poveste

Monumentul „Km 0 al României” a fost realizat în anul 1937, după ce Comisia Monumentelor Istorice, prin arh. Horia Theodoriu, aprobă cererea Primăriei Municipiului București de a se ridica un însemn care să simbolizeze faptul că număratoarea kilometrică a șoselelor ce leagă Capitala cu toate provinciile țării, în granițele de la acea dată, este socotită de la Biserica Sf. Gheorghe Nou. Proiectul a fost conceput de arh. Horia Creangă și Ștefan Niculescu (1937) și materializat de către sculptorul Constantin Baraschi în 1938. Regăsim în presă monumentul sub mai multe denumiri: „Piatra Militară”, „Inima Țării”, „Piatra Milenară”.

Monumentul, de fapt ansamblul Km 0, este alcătuit din două părți:

Prima parte este constituită dintr-un bazin circular, cu dimensiuni de 16,5 m, în care este inserată o roză a vânturilor din granit negru ce delimitează opt sectoare simbolizând cele opt provincii istorice: Muntenia, Dobrogea, Basarabia, Moldova, Bucovina, Ardeal, Banat și Oltenia. Aceste sectoare sunt placate cu marmură policromă și decorate cu stemele, numele și capitalele provinciilor. Mozaicul, descoperit intact, a fost completat în zonele deteriorate și restaurat, având o mare valoare artistică și istorică. Un bazin circular finisat cu ceramică bleu sugerează o oglindă de apă. Bazinul are un parapet din piatră de Bașchior, iar în planul vertical al acestui parapet sunt înscrise numele orașelor reședință de județ și distanța în kilometri până la ele.

A doua parte este o sferă metalică cu diametrul de 3,0 m. Ea se află în centrul compoziției și sugerează globul pământesc cu meridiane și ecuator, pe care sunt 12 basoreliefuri cu semnele zodiacale. O tijă metalică (ax) indică orientarea Nord, străbătând sfera.

În mijlocul acestui ansamblu, pe sferă, urma să fie amplasată o statuie reprezentându-l pe Sfântul Gheorghe omorând balaurul. Deși inițial Patriarhia României și-a dat acceptul, ulterior a revenit asupra hotărârii și s-a opus realizării monumentului invocând ca motiv idolatria. Sculptorul Constantin Baraschi, a propus ca în locul Sfântului Gheorghe să fie înălțată statuia lui Făt-Frumos omorând un balaur, dar nici acesta nu a fost montată pe fântână, fiind mutată în Parcul Național „Carol II” (fostul Parc Herăstrău, astăzi Parcul Regele Mihai I). În cele din urmă, a fost acceptată Statuia lui Constantin Brâncoveanu, opera lui Oscar Han (1891-1976), dar și aceasta a fost amplasată în apropiere, în grădina din fața Bisericii Sf. Gheorghe-Nou.

După sfârșitul războiului, stemele și numele Basarabiei și Bucovinei nu mai puteau apărea pe monument. Între 1945-1947, ansamblul monumental a fost mutilat prin scoaterea plăcilor cu numele orașelor din Basarabia, demontarea globului și dezafectarea bazinului, care probabil nu a avut niciodată apă. Distrus și lăsat în părăsire, între 1950-1952, în cea mai feroce perioadă comunistă, monumentul a fost acoperit cu pământ. Abia în 1992 au început lucrările de reconstituire și restaurare, monumentul fiind inaugurat la 9 iun. 1998, cu prilejul închiderii Festivalului „Luna Bucureștilor”.

A fost restaurat la inițiativa Direcției Cultură și Culte din Primăria Municipiului București, prin grija unui colectiv de specialiști compus din: arhitecții Alexandra Chiliman Juvara, Cristian Ranja, Gabriela Dumitrescu, Mariana Nițolea, prof. Geograf Ion Iordan, ing. Costel Pavelescu, conf. univ. Ionel Lazăr și sculptorul Ioan Bolborea. Monumentul se află în continuare în grădina Bisericii Sf. Gheorghe Nou, biserică înălțată de Constantin Brâncoveanu și târnosită în anul 1707.